

บทคัดย่อ

งานวิจัยโครงการนี้เป็นการดำเนินงานที่ต่อเนื่องจากโครงการศึกษาทรัพยากรด้านสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมในเขตเทศบาลเมืองน่านเพื่อพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวโดยชุมชน ซึ่งมุ่งที่จะประเมินศักยภาพของชุมชนในเขตเทศบาลเมืองน่าน และสร้างฐานข้อมูลภูมิสารสนเทศเกี่ยวกับทรัพยากรทางสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวบนฐานวัฒนธรรมในชุมชนให้เกิดขึ้น ดังนั้นโครงการนี้จึงมุ่งที่จะใช้ประโยชน์ของฐานข้อมูลที่จัดทำขึ้น ให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรมในพื้นที่ โดยการสืบค้นในเชิงลึกเกี่ยวกับประวัติความเป็นมา และความทรงจำร่วมของผู้คนที่มติดอนเมืองน่าน และทรัพยากรทางสถาปัตยกรรมและวัฒนธรรมในมิติที่สัมพันธ์กับพื้นที่ 2) จัดทำสื่อในรูปแบบต่างๆ เพื่อสื่อสารกับคนภายนอกและภายในชุมชนถึงเรื่องเกี่ยวกับทรัพยากรในรูปแบบที่น่าสนใจมากขึ้น 3) ดำเนินกิจกรรมฟื้นฟูวัฒนธรรมเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรในเชิงสร้างสรรค์ เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และเกิดผลกระทบต่อชุมชนในทางบวกที่ครบวงจรคือ เกิดการฟื้นฟูวัฒนธรรม เกิดการสานต่อวิถีปฏิบัติต่อกันรุ่นต่อไป เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน และเกิดการท่องเที่ยวในชุมชนบนฐานวัฒนธรรม

การดำเนินงานตลอดทั้งโครงการได้ใช้ชื่อสั้นๆ ว่า “ล่องน่าน” และได้ออกแบบสัญลักษณ์ควบคู่กันไป เพื่อให้ง่ายต่อการจดจำ และสื่อสารได้โดยตรงอย่างรวดเร็ว สู่คนทุกระดับเพศวัย ซึ่งหลังจากการดำเนินงาน ซึ่ง “ล่องน่าน” ได้เป็นที่รู้จักกันดีโดยทั่วไปในเขตเมืองน่าน โดยเฉพาะผู้ที่สนใจทางด้านศิลปวัฒนธรรม เกิดการสืบค้นและบอกต่อเรื่องราวเกี่ยวกับกำเนิดและพัฒนาการของเมืองน่าน ที่สัมพันธ์กับองค์ประกอบของเมืองที่ยังคงเหลืออยู่ และที่ได้สูญหายไปแล้ว เกิดการรับรู้และตระหนักถึงทรัพยากรจำนวนมากที่แม้แต่คนในเมืองน่านไม่เคยรู้จัก หรือรับทราบในรายละเอียดมาก่อน จุลสาร “ล่องน่าน” ได้รับการตีพิมพ์ออกไปทุกๆ 2 เดือน เป็นจำนวน 10 เล่ม ตลอดระยะเวลาดำเนินโครงการ และเป็นที่ต้องการเก็บสะสมเพื่อใช้อ้างอิงในอนาคต กิจกรรมทางวัฒนธรรมหลายๆ โครงการได้รับการจัดให้มีขึ้น โดยเฉพาะโครงการอบรมการแกะสลักพระพุทธรูปไม้ ซึ่งมุ่งให้ผู้คนทั่วไป และนักท่องเที่ยว สามารถเข้าบูชากลាយคืนสู่วัดได้เหมือนเช่นในอดีต เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนขึ้นในชุมชน และเกิดการสานต่อทางวัฒนธรรม ที่สอดคล้องกับสภาพเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคมปัจจุบัน ซึ่งต้องอาศัยการส่งเสริม ผลักดัน ทั้งจากคนภายในและภายนอกชุมชน และระยะเวลาในการสร้างผลสัมฤทธิ์ในการทำงานต่อไป

การดำเนินโครงการวิจัยในชุมชนพื้นที่เมือง ที่มีการเปลี่ยนแปลงปัจจัยรอบด้านอยู่ตลอดเวลา และมีเงื่อนไขที่ยากต่อการควบคุม การดำเนินงานจึงมีการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานและขอบเขตของงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์อยู่เสมอ และต้องอาศัยเวลาในระยะยาว รวมทั้งต้องอาศัยการดำเนินงานที่ต่อเนื่องสืบต่อไป ทั้งจากชุมชนและจากบุคคลภายนอก หรือคณะวิจัยอื่นๆ เพื่อสานต่อการทำงานให้มั่นคงมากยิ่งขึ้น จนชุมชนสามารถสานต่อด้วยตนเองในทั้งหมด

ABSTRACT

This research project is the succession project from the previous work named “The Study on Architectural and Cultural Resources in Nan Municipality Area for Encouraging Community Based Tourism” which aims to investigate and collect the architectural and cultural resources in Nan municipality area for establishing GIS database which covers both tangible and intangible resources. This succession project so heads for utilization of database for producing concrete outcome in study area, Nan city, by 1) Searching for deep and multi-faceted about history and memories of architectural and cultural resources in term of relationship with transformation of the city. 2) Producing various media to communicate and convey gained data to general people and tourists. 3) Establishing cultural activities for enhancing people awareness of value of cultural resources and reviving culture for creative contemporary use. All of the actions of the project hope to yield positive impact to the communities by passing traditional ways of cultural practices to the next generation, promoting community’s economic and encouraging community based tourism on cultural resources.

The project runs under the short name, *Long Nan*, and also its symbol. The name *Long Nan* became widely known among Nan people, especially cultural lovers, through bimonthly *Long Nan* booklet. Along the research period, 10 issues of booklet have been published and handed out for free to disseminate information and memories about hard to see and never heard before Nan’s cultural resources to the public, and communicate with Nan people about their unique cultural assets with the relationship with formation and transformation process of Nan city. The booklet of 1,700 copies for each issue is much wanted by Nan people for collecting as a reference. Many cultural activities were carried out, for example, wooden Buddha image engraving workshop, which aimed to transfer the engraving technique from the expert to the next generation in the communities. This workshop has high hopes that one day the communities can engrave many small Buddha images for general people or tourists to buy as an offering to the temple. The activities will catalyze the economic activity in the community and adaptation of original way of cultural practice for contemporary use.

Most of research processes ran on the communities’ sites within Nan city and were always adjusted to fit the circumstance and actual conditions. At the same time, this operational project may take quite long time to verify its practical result and require continuous support from various groups of people and organizations, both inside and outside Nan city until the communities can deal with *cultural assets* rehabilitation by community based cultural tourism all by themselves.